

Donderdag 12 september 1918 – ochtendeditie

Clemenceau aan het Belgische front.

Parijs, 11 september. Clemenceau heeft zaterdag een bezoek gebracht aan het Belgische front. Hij ging ineens door naar de stellingen der eerste linie, en monsterde de troepen geruime tijd in gezelschap van koning Albert, die er niet van was af te brengen, om zijn gids te zijn. Vervolgens ging de officiële stoet naar De Panne, waar de Franse minister-president en de koning een afdeling Belgische troepen hebben geschouwd. Bij die gelegenheid verleende Clemenceau een aantal kruisen van het legioen van eer en Franse militaire medailles aan Belgische officieren en soldaten, die onlangs door hun dapperheid de aandacht op zich hebben gevestigd.

Havre, 11 september. De economische raad zal binnenkort beraadslagen over het wetsontwerp nopens het herstel van de schade, door de oorlog veroorzaakt en het instellen van een Belgisch wisselbureau.

De Franse regering, die een enquête instelt over de toestand der Belgische vluchtelingen in Havre, heeft de Belgische regering invulpapieren doen toekomen, welke deze aan de vluchtelingen zal verstrekken met het verzoek om nauwkeurige mededelingen over hun toestand te doen. Het doel van de enquête is om de verwijdering te bewerkstelligen van alle personen, die niet genoodzaakt zijn in Havre te wonen, ten einde de levensmiddelenvoorziening te vergemakkelijken.

Donderdag 12 september 1918 – avondeditie

Berlijn, 12 september. Officieel. Ten noordoosten van Bikschote hebben wij plaatselijke aanvallen, bij Armentières en aan het kanaal van La Bassée voorwaartse bewegingen van de vijand afgeslagen.

Uit de Vlaamse Beweging.

De houding der Belgische regering.

Van onze medewerker:

Nu de activisten van allerlei slag het gebracht hebben tot een duidelijke omschrijving van hun programma van actie, en nu ook de Duitse regering heeft laten bemerken in hoeverre zij zich met de uitwerking van dit programma wil bemoeien, mochten wij dezer dagen ook uit officiële regeringskringen van België verklaringen vernemen omtrent kwesties, door het activisme in de Belgische politiek aanhangig gemaakt. Verklaringen van die aard zijn steeds belangwekkend, al bleken zij meermaals allesbehalve belangrijk.

Politiek is een onophoudelijk wisselspel. Eenmaal was de Belgische regering tegenover de opstuwende golven van het activisme met haar principes omtrent de opportuniteit van een oplossing der Vlaamse kwestie in deze oorlogstijd, stout plaats gaan nemen op de uiterste hoek van haar vaste rots: en wijken zou buitelen zijn. Ze antwoordde op de eis: de vervlaamsing in het staatsleven, waarom men vraagt, is van te diep ingrijpende aard dan dat een constitutionele regering het zou wagen daaromtrent op eigen gezag een beslissing te nemen; alleen de soevereine wil van het Belgische volk kan zich hierover uitspreken, en dit kan slechts geschieden bij monde van zijn wettige afgevaardigden in het vrij geworden vaderland zelf. Dit was kordaat gesproken en nog kordater veroordeelde men degenen, die niet konden wachten en

onverzoenlijk aanstuurden op een spoedige opheffing van de Vlaamse malaise.

Terwijl de regering echter zo sprak, leek ze niet zonder inzicht te zijn in de noden van de Vlamingen en we hoorden het, hoe in Holland juist de minister, die het eerst administratief straffende maatregelen nam tegenover actieve flaminganten, welke de eensgezindheid van de tegenstand der Belgen tegen de Duitsers in gevaar brachten, tegelijk in een vergadering in Holland de goedgezinde woorden liet horen: iedereen zal aan de Vlamingen en Walen dezelfde grondwettelijke en bestuurlijke bescherming willen toekennen om hen toe te laten in volle gelijkberechtiging hun volledige geestelijke en stoffelijke opbloei te verzekeren. Daarnaast echter handhaafde hij het verzoek van koning Albert: elke actie moet voorlopig uitsluitend gericht zijn op het bevrijden van het vaderland.

Dit is uit 1915. Sedertdien kwam er weifelachtige onzekerheid. Er werd gestraft – men moet maar denken aan wat aan het Belgische front gebeurde – en er werd gelenigd. Men verketterde de ene en vleide de andere. En tenslotte scheen niemand te kunnen gissen welk een houvast men had aan wat bijvoorbeeld de premier, baron de Broqueville, deed en zegde. De enen dachten: hij bezwijkt voor de druk; en de sceptische flaminganten zegden: hij bouwt kastelen van beloften en ondermijnt ze door zijn beschouwingen.

Men vroeg zich af: hoe laten in godsnaam de ministers zich inlichten omtrent de Vlaamse Beweging en de inzichten van de flaminganten en op welke suggesties gaan zij af?

Sedert de nieuwe premier Cooreman optrad is er weer klaarheid gekomen in de politiek van de regering op het gebied van de taalkwestie. En wat de partijen ook mogen denken over de gevolgen van de wijze waarop hij de knoop doorhakt, men verheugt zich toch

in de oplossing van de troebele toestand. Hetgeen hij zegde bij de ontvangst van de parlementsleden te Havre laat althans aan duidelijkheid niets te wensen over:

"Indien een handvol verdwaalden, die bezweken voor de verleiding, waarvan het ons walgt na te gaan wat er hen in aantrekt, zich hebben kunnen verlagen voor de vijand, hem de hand hebben kunnen toereiken en het vaderland verraden, dan heeft de Belgische ziel daarover schaamtegevoel, en woede en droefheid, maar tegelijkertijd, bij weerslag, een vuriger drift van vaderlandsliefde en een inniger verlangen naar eendracht bij alle burgers ...

"De regering bereidt de oplossing voor van de meest belangrijke kwesties; ze verzamelt in dit opzicht een volledige en volstrekt objectieve documentatie, die ze ten dienste van het parlement zal kunnen stellen, zodra ze in het vaderland terugkomt: het parlement zal daarin uitstekend materiaal vinden, dat zijn taak zal vergemakkelijken en de uitvoering ervan bespoedigen.

"In deze zin heeft het gouvernement besloten twee commissies in te stellen, die zich respectievelijk zullen bezig houden met de studies der verschillende problemen opgeworpen door de taalkwestie en met de studie der hervorming in te voeren in het grondwettelijk recht en het openbaar recht, vooral in het verkiezingsregime. Deze commissies zullen samengesteld zijn uit 21 leden; twee derden zullen benoemd worden als de oorlog eindigt onder de personaliteiten, die gedurende heel de duur van de oorlog in het bezette gebied gebleven zijn; het overige derde zal benoemd worden van nu af en zal een voorbereidende sectie uitmaken: deze sectie zal de meest volledige documentatie verzamelen en zal de oplossingen voorbereiden, welke zullen voorgelegd worden ter bespreking in de volledige commissies, zodra wij terug in het land komen. Op deze wijze zou het gouvernement tegelijk tonen hoeveel belang het hecht aan de

kwesties, waarvan sprake is, hoe het de opinie op prijs stelt van de overgrote meerderheid van het land en hoeveel eerbied het heeft voor de voorrechten van het parlement."

Dit is de veroordeling van het activisme opnieuw op dezelfde toon uitgesproken als bij de aanvang van de activistische beweging. Het is bovendien een onomwonden antwoord op de eisen van diegenen onder de flaminganten, die gedurende de oorlog aan het ageren zijn gegaan. Geen belofte. Geen oplossing. Maar toch een daad: men zal ernstig onderzoeken, en het volk in België zou bij monde van het parlement dat het zelf aanstelt, de gewenste wijzigingen invoeren.

Het Vlaamsche Nieuws van 9 dezer schrijft:

"De door de kortzichtige "politieke staking" van de ambtenaren van het Belgische gerecht noodwendig geworden invoering van Duitse rechtbanken is thans voltrokken. De Duitse rechtbanken hebben in volle omvang, zowel in Vlaanderen als in Wallonië, hun werking aangevat. Deze werking strekt zich uit over de strafrechtspleging, in zoverre een openbaar belang betrokken is, en op de burgerlijke rechtspleging, zo een van beide partijen een Duits, bondgenootschappelijk of neutraal staatsonderdaan is. Ook hebben de Duitse arrondissementsrechtbanken de uitvoering van vroeger gevelde Duitse oordeelvelling overgenomen. Ter bescherming van de belangen van afzonderlijke partijen kunnen door de Verwaltungschefs gerechtscommissarissen aangesteld worden. Zulke gerechtscommissarissen bevinden zich in Brussel, Antwerpen en Brugge."

Van Engelse zijde komt men op tegen de opgave van het Duitse hoofdkwartier, volgens welke de Duitsers in augustus aan de fronten in het geheel 143 vliegtuigen en 86 kabelballons verloren hebben. Het Engelse hoofdkwartier in Frankrijk heeft namelijk op 5 september

bekend gemaakt, dat sedert 8 augustus 465 Duitse vliegtuigen alleen door Engelse vliegers geveld waren. In al die gevallen werd hun vernieling duidelijk vastgesteld. Bovendien werden nog 200 Duitse vliegtuigen stuurloos naar beneden gedreven, waarvan vele te pletter vielen. Aan kabelballons vernielden de Engelsen volgens hun opgave 61, de Fransen 49, de Belgen zeven stuks; 117 in plaats van de 86 die de Duitsers opgeven.

De Nationale Belge meldt dat prins de Ligne, 64 jaar oud, op zijn kasteel te Beloeil, plotseling overleden is.